

23 REASONS FOR THE FREEDOM OF INFORMATION ACT 2011

MBALE BƏUTƏ KPE A MBI'DI MWAKIN ANƏ DİMNƏ BYELƏ SATƏ 2011

- (PARLIAMENT) MAJALISATƏ ba mba dımtə dım le anə byeləsətə ka shi dortə 'ye tən bəwa nidə lyenta imi a tifa kana.
- (LEGISLATORS) JI-LYENTİ GİRAHA ba gəka diyaləmə byeləsətə a kana tənə lyenə kan gə tənə dımadə giraha pepe gə anıngın a dıkdə lyenti nidə i lyenyi nga nyerə.
- (BUSINESS OWNERS) HƏMI HYE NGALATƏ ba mba kanatə kana furo shee ba kitgərən gələ tənə dımə a ngala twa a iti tən bəwa dım letə anə shee ba kotdə ngalatə darən ka vwapatə naasə mgban shee shika kittə a vor ngalatə.
- (CONTACTOR) JI-LU LYENTİ NOOSHE wule nooshe mya di luwo ba kangə nə sate ati sa mya vədən anə wule lyentıngın kodə kwatəfəgye kana a 'ye mya nzadərən bəwaare adi koddərən dıkanə nzaadə lyenti giraha.
- (FARMERS) JI-HAUTƏ ba mba dımtə dım byeləsətə anə təfəgye tən ba kodərən tənə dım gwaha gbake di haka ngwamnati anə shee tən ba lyenə karən anə fitə njiya ka shi da lyntə, tənə mına le hee shıngın adi pırasə ka wonə shıngın adi gwadən.
- (BUDGET ADMINISTRATOR) MI KPAN-KPANI NIDƏ LYENTİ TAKA TAA ba mba letə leyi pepe anda a ndo haa mya taka taa a vədən ka diyalə furo taa mya kідan a hangın.
- (JOURNALISTS and PRESS) JI-LYENTİ JERIDYE KA HAA LYENTİ JERIDYE ba mba lyetə leyi mbak-mbak ati tən da lyenti bwe ləməgye ka diyale, tənə təkəsə ka byelə naasəutə ka shalalə bodəkha tənə pırdə ləməgisatı pepeye ka byelə ndəlsətə a tıfəgyi pepeye a waka bəwaare.
- (GRANT ADMINISTRATORS) MI KPANI LYENTİ VƏ TİFE ba dım humwatə anə kwa-təfəgye mya di da lyentə ka taa mya vədən anə il təfəgyi bəlshe ka mbiditi hee bəlshe.
- (MARKET WOMEN) MAANDYI NGALATƏ A LUMOTƏ ba mba nitə niyi mbadi-mba anə kwa-təfəgye gbərəuyi kur-kurye naasə mgban mi kpanye di nidə lumotə anə taa ka ishi 'ye mya di pedərən fərə-fərə gə fayagə lumotə, gira lumotə ka mbiditi ishi a lumotə.
- (POLICY MAKERS) JI-LYENTİ NZAADƏ LƏ SHALƏTƏ ba dım tife anə diyaləmə ləməgi satə di hangın tən ba mba dımatə dımadə daasə le a tən ba lyenə kan gə tənə lee pıra humwata shala ləməgyeda ngwamnati ka 'ye mya ngılə a dıdərən a ha kana mya dıdərəndə.
- (STUDENTS, REASERCHERS AND ACADEMIANS) JI-DYEGƏNSHE, JI-İL SHI DYEGƏN KA JI-DA LYENTƏ A HAA LYENTƏ A HEE DYEGƏNSHE ba dım tife anə shee mya mwakarən twa gələ lyenti il shi dıyegəntə.

- (CAREER PROFESSIONALS) GYANYE LYENTƏ ba mba gwatə gwa nəngrən di kwa-təfəgi dɪmadə zərgi lyentə a ha nidə shi dortə a hee lyenta bwaare.
- (FOI) DIMNE ANƏ BYELƏ SATƏ (DABS) ba vədə kwa-təfəgi welye anə dɪm taa gələda gyanye di dā lyentə anə nzaadə shala le, lyentə anə ləməgi satə, il she anə shala le, taka bayasətə, ji-nidə koddə ləməgye, ji-kodə mbwayi taa ka ji-lyentə anə taa dɪkənə ji-lyenti bashitə ka imi furi-furi.
- (NIGERIANS) MI NIJERIYA ba gəka dɪmne anə ngilha anə kpanətə mya ngilha a nəngrə ka njamwa hubotə gə tənə pɪrə vor lyenti njiya bilim-bilim.
- (ANTI CORRUPTION MEASURES) LYENTI KORDƏ NZAA ZIMSƏTƏ anə ba peyə ka lyenta (BABS) dɪkənə lyenta ji-kordə nzaa zimsətə, tən ba peyə kat a dā lyentə pepe gə tənə nya ka nzaa zimsətə.
- (THE PUBLIC) MBIDITI BWAARE ba gəka mbak-mbakte kana anə satə ati ngwamnati nee dā lyentədarə zə haka mbiditi bwaare naasə, wonə mya pan ka ləngin.
- (FOI: THE RIGHT TO KNOW: YOUR LIFE DEPENDS ON IT)!!! DABS: GƏTƏ ANƏ LETƏ: NZASA NEE KANGƏ ANƏ ANGIN!!! Dɪmne anə byeləsətə 2011 bə pa nagi ndo ma, ka nagi ndo sə datɪ fərə-fərə. Dɪm le anə byeləsətə sɪnə zumbudə dɪmadə təfəgi lyenta ngwamnati bwang a Nijeriya. Sɪne pepe gə lyentə a waka nzata bwaare angin ba pirdə nzaa pepeta myee nza Nijeriya a humwa. Angin ba dɪkə mya dɪm pɪrə humwatə anə pɪrata bwaare a vor lyente ngwanati adi dā a haa ngwamnati ka hee lyenta bwaare ka hee lyenti nənəne a di pee tife ka gwaha di haka lyenti ngwamnati ite pepe bwang ka pee tife.
- (HOW WILL THE FOI MAKE YOU BETTER) YA DABS BA DA NGA NGƏDDƏ NZASA NGA GƏ PEPE
- Nagi ndoma ba dɪm tife anə nagi ndowula byeləsati naasə mgban shi dortə 'ye mya ngilgərən 'ye a tifə ji-ha lyenta bwaare, hee lyenta ngwamnati ka hee lyenti nənəne 'ye di dā lyentə ka taada bwaare gə tənə dā bwaare lyentə.
- Nagi ndoma ba neka gətə nda nyit shee a dɪmənə anə byelə satə a vor bətə tukolukpe.
- Nagi ndoma ha ba ningən ka dɪm tife anə byelə satə anə sɪti dwattə ka nzaa pərəsəti hanɪngti viratə, dɪmsheda bwaare, ka lyenti taka taa. Lyente bwaare a pee tyefingrən ba dā, bildə gɪnətə mi kpan-kpani ji-lyentə a gəkarə ka mbidisərən.
- Nagi ndoma ba mba dɪkdə diye anə lyente ngwanati a di dā ka pɪrə humwata lyentɪngin a nagi ndo ha payadi: Nzadə shala lə pərəsətə, lyenti datə ka nzaa shala ləməgye, nuwotə, ji-kpalamyə ka mbiditi lyenti vədə ngomye, dyegənshi kwamətə mbak-mbak ka lyenti dɪmdə poritə ka nzaa shala ləməgye.

- Nagi ndoma bāgān ba mba d̄yeyāgāntā d̄yegān kwa-tāfāgye mya d̄i kodārān gā taka, taa mya d̄i vādā gā dā lyentā, a mya d̄i vādān gā dādāshe naasā mgbān taa mya d̄i vādān gā hee lyentā b̄waare b̄at̄i yā hwod̄i b̄watā, tāfāgye, d̄iye, hab̄ye, ka mb̄id̄isārān ‘ye b̄at̄i b̄waare a d̄i dā lyentā karān mya niyā mbak-mbak ati mye lee ma kana mya d̄ifān anda shinḡin aa lyenā tifa kana.
- (COMMUNITIES) NZAT̄I B̄WAARE ba p̄irdā t̄ifārān anā girā hee nzaasārān d̄i ha d̄im lāmāgye kana gā tēna d̄im gātā a byelānā wule lyente mya d̄i dā ‘ye d̄i k̄idā ha nzaasārān ka p̄irāhumwatādarān.
- (COMMUNITIES and CITIZENS) NZAT̄I B̄WAARE ka MI HAA ba d̄im t̄ife anā lāmāgi satā a ba d̄ikā tēna mbāngā le anā shee ta luwo anda taa gā lyentā b̄waare ka taa tēn ba jengdān gā ngalatā.
- (GOVERNMENT and THE GENERAL PUBLIC) NGWAMNATI ka MB̄ID̄IT̄I B̄WAARE ba mba d̄ikdā ningrān bāgān anā shee mya d̄i takārān ka kwa-tāfāgye shinḡin ad̄i kodārān gālā mya leyā mbak-mbak ati mye byana lyent̄i p̄irā humwatā a kwa-tāfāgye kana mud̄i takadā b̄at̄i n̄jiya kat.